

Прамова дэпутата КІСЯЛЕВА К. В.

Таварышчы дэпутаты! Прадстаўлены на разгля і зацвярджэнне VI Сесіі Вярхоўнага Савета СССР дзяржаўны бюджэт Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік на 1940 год служыць яркім паказальнікам усё ўзрастаючай магутнасці савецкай дзяржавы, зноў дэманструе велізарны перавагі сацыялістычнай сістэмы гаспадаркі над капіталістычнай, сведчыць аб нашым няўхільным руху ўперад да камунізма.

Бюджэты капіталістычных краін ужо даўно ператварыліся ў ваенныя бюджэты з велізарнымі дэфіцытамі. І толькі Савецкі Саюз мае моцны і ўстойлівы бюджэт, якому можа пазайздросціць любая дзяржава свету.

Новы бюджэт поўнасьцю забяспечвае выкананне загад трэцяга года трэцяй сталінскай пяцігодкі, выкананне асноўнай эканамічнай задачы, пастаўленай XVIII з'ездам партыі. Таму, я падтрымліваю прапановы дэпутатаў аб зацвярджэнні дзяржаўнага бюджэта на 1940 год, з улікам паправак, унесеных Бюджэтнымі камісіямі Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей.

На бюджэту 1940 года праектыраван рост даходаў у параўнанні з 1939 годам на 26.488.149 тысяч рублёў. Аб'ём бюджэта, яго значнае павялічэнне яшчэ раз паказваюць усяму свету, якіх бліскучых перамог дасягнула наша краіна ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, ва ўмацаванні абароннай магутнасці дзяржавы, у развіцці культуры і паліпшэнні добрабыту працоўных мас. Мы дабіліся гэтых поспехаў, дзякуючы правільнай палітыцы партыі Леніна—Сталіна і савецкага ўрада, дзякуючы мудраму кіраўніцтву таварыша Сталіна.

Таварышчы дэпутаты! З пачуццём глыбокага задавальнення і гордасці сустраў народ прапанову ўрада аб асигнаванні на абарону краіны 57 мільяраў рублёў. Старшыня Соўнаркама СССР і Народны Камісар Замежных спраў Вячаслаў Міхайлавіч Молатаў у сваім бліскучым тэкстах аб знешняй палітыцы ўрада даў глыбокі аналіз міжнароднага становішча, якое абавязвае нас няўхільна праводзіць далейшае ўмацаванне абароннай магутнасці сацыялістычнай дзяржавы.

Асигнаванне 57 мільяраў рублёў на

абарону краіны дазволіць яшчэ больш узброіць нашу доблесную Рабоча-Сялянскую Чырваную Армію і Ваенна-Марскі Флот і тым самым забяспечыць мірную працу

народаў Савецкага Саюза і народаў гэтых краін, якія не жадаюць ісці на павяду ў англа-французскіх падпальшчыкаў вайны.

Праект бюджэта, ізложаны ў дакладзе Народнага Камісара Фінансаў таварыша Зверэва, прадугледжвае значны рост асигнаванняў для ўсіх саюзных рэспублік. Дзяржаўны бюджэт Беларускай ССР на 1940 год выражаецца ў суме 2.114.612 тысяч рублёў, г. зн. параўнаўча з 1939 годам павялічваецца на 815 мільянаў рублёў.

Пасля з'яднання беларускага народа ў адзінай дзяржаве ў саставе Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік тэрыторыя Беларусі і яе насельніцтва падвоіліся. Натуральна, што ўскладніліся і выраслі задачы арганізаванай гаспадарчага і культурнага будаўніцтва.

Вызваленыя народы заходніх абласцей БССР і УССР аднадушным галасаваннем 24 сакавіка 1940 года за канцытатаў сталінскага блока камуністаў і беспартыйных прадеманстравалі ўсяму свету сваю

любоў і адданасць слаўнай камуністычнай партыі і вялікаму правадыру і настаўніку таварышу Сталіну. (Апладысменты).

Захоплены выдатным прыкладам Савецкага Саюза працоўныя заходніх абласцей Беларусі актыўна далучаюцца да будаўніцтва сацыялізма, разгортваюць гіганцкую творчую работу па перабудове гаспадаркі на сацыялістычных пачатках. 20-тысячная армія рабочых і сялян будзе буйнейшым Дняпра-Бугскай воднай магістраль. Будуецца Дняпра-Пёманскі-Огінескі канал, аднаўляюцца і ствараюцца дзесяткі новых прадпрыемстваў, рэканструюцца Гродненскі веласіпедны завод з тым, каб давесці выпуск веласіпедаў да 50 тысяч штук у год. Будуецца электрастанцыя, упарадкаўваюцца гарады, рэканструюцца буйнейшая гумавая фабрыка былая «Архаль», будуецца велізарны напярэва-паўлозны камбінат у горадзе Гродна. Сяляне дзейна рыхтуюцца да перамогі большавіцкай сяўбы. Найбольш перадавыя сяляне—беднякі і сярэднія арганізуюць калгасы. Назаўсёды пакладзен канец палітычнаму беспраўю, эканамічнай асталасці, нацыянальнай розні і заняволенню, насаджаўшымся ў Заходняй Беларусі былым польскім уладам. Назаўсёды пакладзен канец палітыцы польскіх каланізатараў, асуджаўшых працоўных беларусоў на голад і галець, пазбаўляўшых іх права на працу, на асвету на роднай мове.

На тэрыторыі Заходняй Беларусі не было ні адной беларускай школы. Ва многіх павятах налічвалася да 80 процантаў неписьменных. Беларуская вёска не мела ні клубаў, ні кіно. На дзесяткі, а то і на сотні кілометраў не было ні аднаго ўрача, затое нярэдка сустракаліся вёскі, у якіх 90 процантаў насельніцтва хварэла туберкулёзам, а смеротнасць іх дасягала 7-гадовага ўзросту дасягала 50 процантаў.

У свой час незадачлівы польскі міністр Скульскі, адказваючы на скаргі ў сувязі з закрыццём амаль усіх беларускіх школ, пніччна заявіў: «Запаўняю вас, што праз 10 год у Польшчы нават са свежкай не знойдзеце ні аднаго беларуса». Але вышла так, што не праз дзесяць год, а ўжо праз шэсць месяцаў на тэрыторыі былой Польшчы не аказалася ні гэтага міністра, ні іншых польскіх правіцеляў. Што-ж да-

тыць беларускага народа, то ён, вызваліўшыся ад панюў, з'еднаны ў адзінай савецкай дзяржаве, стаў на шлях радаснага, шчаслівага жыцця, на шлях сацыялізма.

Велізарны рост бюджэта Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі выходзіць з прыпыпаў ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі і сведчыць аб выключных клопатах партыі аб беларускім народе. Дзяржава асигнуе мільярдныя сродкі на развіццё прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры Беларускай ССР, на сацыялістычную перабудову народнай гаспадаркі заходніх абласцей рэспублікі, на павышэнне матэрыяльнага добрабыту вызваленага народа.

Бюджэтам БССР на 1940 год прадугледжваюцца капіталаўкладанні ў народную гаспадарку заходніх абласцей у размеры 98,2 мільяна рублёў, у тым ліку: на развіццё паліўнай прамысловасці — 8 мільянаў рублёў, мясцовай прамысловасці — 9 мільянаў рублёў, лесной прамысловасці — 13 мільянаў рублёў, тэкстыльнай прамысловасці — 10 мільянаў рублёў. Працоўныя заходніх абласцей стараюцца ператварыць тэкстыльны Беласток у друго Іванава. Ужо ў гэтым годзе будзе выпушчана больш 10 мільянаў метраў тканіны. Ствараецца шырокая сетка сацыяльна-культурных устаноў, 4 вузлы, 30 тэхнікумаў і вучылішчаў. Уся дзев'яць ахватваецца 7-гадовай асветай. Адкрываецца 1.000 хат-чытальніц, 100 ламоў сацыялістычнай культуры, 101 машына-трактарная станцыя. Для развіцця жанчыны і ўняцця яе ў актыўны ўдзел у сацыялістычным будаўніцтве арганізуюцца сотні дзіцячых садоў і ясляў. Каранным чынам перабудоўваюцца і паліпшаюцца мяшчыцкае абслугоўванне працоўных.

Таварышчы дэпутаты! Дзяржаўны бюджэт БССР на 1940 год адкрывае шырокую перспектыву развіцця народнай гаспадаркі і культуры рэспублікі. На патрэбы гаспадаркі асигнуецца 488 мільянаў рублёў, на культурныя і сацыяльныя мерапрыемствы — 1,347 мільянаў рублёў, або 63,7 процанта ўсяго бюджэта. Ажыццяўленне гэтых мерапрыемстваў, нармальнае і бесперабойнае фінансаванне іх будзе цалкам залежаць ад поўнага і своечасовага выканання даходнай часткі бюджэта.

Усе мы і, у першую чаргу фінансавыя органы павінны пры выкананні даходнай часткі бюджэта ўлічыць меўшыся ў 1939 годзе недахопы. Данява мінулага года паказваюць, што мы яшчэ далёка недастаткова змагаемся за выкананне даходаў і мабілізацыю рэзерваў, якія мае народная гаспадарка. Хоць план дзяржаўных дахо-

даў у 1939 годзе быў выканан на 110,4 процанта, што дало ў бюджэт звыш 200 мільянаў рублёў дадатковых сродкаў, аднак у прамысловасці асталіся вялікія некарыстаныя рэзервы. План мабілізацыі сродкаў насельніцтва ў чацвёртым квартале 1939 года аказаўся невыкананым.

У 1940 годзе мы павінны забяспечыць і забяспечым выкананне даходнай часткі бюджэта. Трэба звярнуць самую сур'ёзную ўвагу на мабілізацыю ўсіх рэзерваў, на выяўленне новых даходных крыніц і асабліва на выкананне плана мабілізацыі сродкаў насельніцтва.

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы